

NIEZBOŻNIE (29) *av*

W pisowni łącznej (28), w rozłącznej (1).

Oba e oraz o jasne.

comp niezbożni(e)j (1).

Sł stp brak, Cn s.v. niepobożnie, Linde brak.

Niezgodnie z prawem bożym; niesprawiedliwie, niegodziwie, nieuczciwie, niecnotliwie; impie PolAnt, Calep, Vulg, Cn (29) : dośc małz i nazbyt ześ się ras pana twego zaprział/ i ie⁸⁰ świętą prawdę którą dobrze znał niebiełką być/ niezbożnie potępił MurzHist N3, B2; MurzNT 111; GrzegRóżn Bv; WujJud 36; WujJudConf 11; Tenże S. Grzegorz [...] piŕze zákázuiąc: áby przj Ianie Konstántjnopolłkim nie łtali/ ktory łobie niezbożnie tytuł powłzechny Patryárchá przypifał SkarJedn 139; Y łpifałwzy nie ktore ártykuły/ w ktorych niezbożnie przygániác S. kościołowi łmieli/ znimi połli do Bulgáryey [...] wyprawili SkarJedn 219, 198, 220, 260; CzechEp 411; Calep 512a; Niezbożna á lekkomyłna przyśięgá: á iefłzce niezbożniey wypełniona. WujNT 60, 44, 391, 603, Iudae 15.

W połączeniu szeregowym (1): O czym włzytkim w tym tám kazaniu niezbożnie/ bez boiáźni Bożey y włtydu ludzkiego/ plećie CzechEp 173.

W przeciwstawieniu: »słusznie ... niezbożnie« (1): Boś ty łprawiedliwy we włzytkim (tym) co fię nam przydało/ boś słufłznie czynił/ lecz my niezbożnie czynili. BudBib 2.Esdr 9/33.

W charakterystycznych połączeniach: niezbożnie czynić (2), pleść, potępić, wzgardzić.

Szeregi: »bezprawnie i niezbożnie« (1): Iáwnie káždy obáczyć może iáko bezprawnie y niezbożnie Rzymłcy Biłkupi/ [...] rościágnęli te klucze nád rołkazanie páńłkie. WujJudConf 84v.

»niezbożnie i (a) niewstydliwie« [szyk 1:1] (2): Iáko tych czáłow Micháel Serwet Hiłzpan/ y infzy/ przez ktore łzátan bluźnierłtwá nieznośne z piekła wyczerpnáwłzy przeciw P. Kriłtułowi/ po włzyłtkim łwiećie niewłtydliwie á niezbożnie rozśiewa. WujJudConf 69v; CzechRozm 23.

»źle i niezbożnie« (2): iefłiż tez oni [Papieżowie] tákże o łłowie Bożym/ o piśmiech ł. trzymáli zle y niezbożnie/ iáko teráznieyłzy trzymáią CzechEp 128, 342.

a. Świętokradczo, bluźnierczo (4) :

Zwrot: »niezbożnie bluźnić« (3): WujJud 73; Ci bráćia Páńłcy nie byłic łynowie Páńny błogołłáwionej/ iáko niezbożnie Heluidius bluźnił WujNT 227, 526.

Szereg: »niezbożnie i sprośnie« (1): Dołyc to wiedźieć prołtakowi/ iż niezbożnie księża Papiełcy w nabożeńłtwie łwym/ y łprołnie łłowá Bożego vżywáią y dźiwnie ie łzpcóą/ wywracáią y z niego náporząd łzydzą. CzechEp 172.

Synonimy cf NIEPOBOŻNIE.

Cf PRZEZBOŻNIE